

Csudás fürdőkórház a Gellérthegy oldalában

Az egyik legkitűnőbb és legelőkelőbb budapesti orvostanártól kaptuk az alábbi levelet; a levélíró egyelőre nem akarja megnevezni magát.

Egy orvos nyílt levele a fürdőügyi értekezlettel kapcsolatban.

Budapest legújabb és leghosszabb nevű bizottságának, a *Budapesti központi gyógy- és üdülőkörzeti bizottság*nak legutóbbi megalakulásával kapcsolatban elsősorban ajánlanám, hogy valami rövidebb *becenevet* válasszon, mert keresztzülei erre nem voltak figyelemmel. A *BKGÜB* semmiképpen ki nem mondható, félős, hogy a *Kurkomissio* név, amit már több helyen olvastam, *főléled*, ahogy egyik beszámolóban már *félhivatalosan* beszélnek a *kurszalónról*. Ajánlom, nevezze magát *fürdőbizottságnak*, még rövidebben *fürdőtanács*-nak, hisz lényegében ez akar lenni.

De nem erről akarok beszélni. Tegnap *Az Est* ismertette a főváros *tabáni tervét* és a polgármester úrnak azt az igen bölcs elhatározását, hogy csak a források kutatása után dönt majd a fürdőváros kiépítéséről.

Ismerte *Szendy* polgármester aktivitását és határozottságát, tartani lehet attól, hogy ennek a kérdésnek egy másik ága, a *Rudasfürdő* kérdése — orvosok véleménye szerint — helytelen irányban fog eldőlni. Úgy olvastuk a múlt napokban, hogy a *Rudas gépházának* lebontásán kívül, a *régi alapokra* (azaz gőztől, füsttől nyirkos falakra) akarnak hatvan szobából álló *fürdőszállodát* (vagy *szanatóriumot*, vagy *reumakórház-félét*) építeni. Az épület — szépirodai szempontokból — a mostaninál magasabb nem lehet, nagyobbra sohasem építhető (nincs merre terjeszkedni) és — most jön a nagyágyú — ez a *toldás-foldás*, hatvan beteg rossz elhelyezése, az előzetes számítás szerint *kétfélmillió* (2.000.000) pengőt emészt fel.

Ugyanaz a tervező, *Hüttl* tanár úr, a múlt évben megépítette Budapest legcsodásabb, legjobban felszerelt és legmodernebb gyógyintézetét, a *MABI rendelőjét és kórházát*. A rendelő az épület felét veszi igénybe, a *kórház 200 ágya* az óriási kiterjedésű gazdasági épületeivel és a jövő terjeszkedésre számított, kétszeresre méretezett gépházával összesen, hivatalos kimutatás szerint, *3.858.000 pengőbe* került, aminek — gépberendezést és drága műtők berendezését is beszámítva — körülbelül fele esik a *kórházra*, vagyis *1.929.000 pengő*, tehát valamivel még kevesebb, mint amennyi a *toldott-foldott 60 szobára* kellene a *Rudasban*.

A modern fürdőkórház és szanatórium 200 ágyas reuma-kórháza — *Hüttl-féle* prima munkát és anyagokat számítva — nem kerülne többbe, mint a *Hüttl-Pogány-féle Rudasfürdőt* átalakító terv.

Nemcsak a *pénzkérdés* az, ami izgat, — hisz mi is adófizetők vagyunk — de az *orvosi szempont* is. *Nyirkos alapokra* — akárhogy izolálják az emeletet, — a fürdők fölé, *reumás betegek lakószobát* rakni nem célszerű. Ha ablakot nyitnak, betódul a gőz és

lecsapódik mindenfelé. Ez nem az, amit modern *reumakórház* alatt értünk mi orvosok. Nem vagyok építőszakértő, de annyi bizonyos, hogy a *MABI kórházhoz hasonló fürdőkórház* (amelynek betegei annak a kispolgári osztálynak sorsosai, amelyek számára modern fürdőkórházra szükség volna), teljes felszerelésével, szinte fényűzés-számba menő belső kialakításával, eszményi elhelyezéshez juthatna *olyan területen*, amely az eddigi tervekben *figyelmen kívül maradt*.

Anélkül, hogy a *Tabán* értékes területéhez nyulnának, egy, *Genovában* és egyéb olasz hegyi városokban ézerszeresen kipróbált és gyönyörű hatásokat mutató *óriás íven* össze lehetne kapcsolni a *Rácsfürdő* épületét és *fürdőit felvonóval és átjáróval a Gellérthegyoldalra építendő fürdőkórházzal*.

Az alsó két emelet, amely az ebédlőket, konyhát, raktárakat, irodákat, a társalgó helyiségeket, az orvosi vizs-

gálókat tartalmazná, az átlós út felé nyílna, míg hátrafelé a raktáraknak, *világosságot nem igénylő* röntgen- és egyéb dolgozóhelyiségeket kellene elhelyezni. A III. emelet magasságától a hegyoldal felé (déli irányban) *szélmentes nyitott teraszokra nyílnának a betegszobák*, míg a *Tabán felé* (északi oldalon) az olcsóbb szobák közé minden emeleten télen *dupla-üveggel zárható pihenő erkélyekről nyílnék a világ egyik legcsodásabb panorámája*: a *Tabánra*, budai hegyekre és *Dunára nyíló csoda kilátás*.

A mostani *Rácsfürdő* déli végén vezetett felvonó a *mozgójárdaival* (trottoir roulant) abba a *földalatti átjáróba* vezetne, amely a *Rudasfürdő ivó- és fürdőtelepéhez* vinne. Ennek költségét bőségesen törlesztené az itt elhelyezett, *magyar különlegességeket*, csemegét, cukrászsüteményt, bort stb. árúsító helyiségek bére.

A *Rudasfürdő feltétlenül lebontandó gépházát* ugyane földalatti folyosó oldalában vezetett *csőhálózat*tal, amely télen fűtésre is szolgálhatna, a régi *Rácsfürdő meglévő gépházának* bővítésével lehetne pótolni. A *Rudasfürdő ivócsarnoka mellett* pedig *nagykiterjedésű fedett* (nyáron nyitható tetejű) *sétahelyet* kell létesíteni, amely a *gőzfürdőből* és egyébként is

rendelkezésre álló *forróvíz segítségével* tropikus növénykertté alakítható ki.

A fürdők fölötti emeleti részben a szükségessé váló *gyógyfürdőknek*, részben *pihenőhelyiségeknek és orvosi rendelő- és vizsgálóhelyiségeknek* volna felhasználható, ami nélkül *gyógyfürdő* el sem képzelhető.

A *Fürdőtanács* (Kurkommission!) figyelmét arra hívom fel, hogy ezzel a tervvel a *rendelkezésre álló kétfélmillió*, polgármesterünk igen bölcs elgondolásának alapján, úgy volna felhasználható, hogy

1. a *Tabán* a jövő szempontjából *érintetlenül rendelkezésre áll*;

2. a *reumakórház további terjeszkedésre* is alkalmas helyen, modernül *felépíthető*;

3. a *Rudas nagyszabású fürdő- és ivóteleppé* alakítható át majd akkor, amikor *külföldi jómódú reumasokat* kellő formában tudunk ellátni, nemcsak kifogástalan fürdőkkel, hanem *kellőképpen kinevelt* (idegen nyelveken is kifogástalanul beszélő) és *szakszerűen képzett fürdőszakorvosokkal*. Addig *nagyobb igényű külföldieknek a Gellértfürdő* bőségesen elég szobát biztosít. Másoknak a *Lukácsfürdő* adhat kitűnő szállást és *gyógyfürdőt* reumakórházában.

Aldírás